

**Usmernenie k obsahu programu vlastnej činnosti povinnej
osoby podľa § 20 ods. 2 písm. a) až k) zákona č. 297/2008
Z. z. pre povinné osoby podľa § 5 zákona č. 297/2008 Z.z.,
a jeho aplikácia v praktickej činnosti**

Obsah

Úvod.....	3
1. Prehľad foriem neobvyklých obchodných operácií - § 20 ods. 2 písm. a) zákona	4
2. Spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi - § 20 ods. 2 písm. b) zákona.....	4
3. Spôsob hodnotenia a riadenia rizík podľa § 20a zákona - § 20 ods. 2 písm. c) zákona.....	5
4. Postup pri posudzovaní, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý - § 20 ods. 2 písm. d) zákona	7
5. Postup od zistenia NOO po jej neodkladné ohlásenie FSJ, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí NOO posudzujú - § 20 ods. 2 písm. e) zákona	8
6. Postup pri zdržaní NOO podľa § 16 zákona - § 20 ods. 2 písm. f) zákona	9
7. Postup pri uchovávaní údajov podľa § 19 zákona - § 20 ods. 2 písm. g), zákona	9
8. Určenie osoby, ktorá je zodpovedná za ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu a zabezpečuje ohlasovanie NOO a priebežný styk s FSJ - § 20 ods. 2 písm. h) zákona.....	10
9. Spôsob zabezpečenia ochrany zamestnanca, ktorý zisťuje NOO - § 20 ods. 2 písm. i) zákona.....	10
10. Obsah a harmonogram odbornej prípravy zamestnancov, ktorí môžu prísť pri svojej práci do styku s NOO - § 20 ods. 2 písm. j) zákona.....	10
11. Spôsob vykonávania kontroly dodržiavania programu a povinností vyplývajúcich zo zákona pre povinnú osobu - § 20 ods. 2 písm. k) zákona	11
Záver.....	11

Úvod

Jednou z hlavných povinností vyplývajúcich pre povinnú osobu podľa zákona č. 297/2008 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je vypracovať program vlastnej činnosti povinnej osoby (§ 20 ods. 1, 2 zákona). Program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu (ďalej len „program“) je určitým manuálom pre povinnú osobu, ako postupovať pri plnení povinností podľa zákona v praxi. Taktiež má byť „vykonávacím“ predpisom povinnej osoby k zákonu a má zabezpečiť reálnu vykonateľnosť jej povinností uložených zákonom. Je nevyhnutné aby bol program prispôbený na mieru každej povinnej osobe, a to vzhľadom na jej organizačnú štruktúru, veľkosť, podmienky, a v neposlednom rade predmetu podnikania povinnej osoby a praktickú činnosť.

Program musí obsahovať všetky náležitosti podľa § 20 ods. 2 písm. a) až k) zákona:

- a) prehľad konkrétnych foriem neobvyklých obchodných operácií podľa predmetu činnosti povinnej osoby, ktoré sa môžu vyskytnúť v jej podnikateľskej činnosti,
- b) spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
- c) spôsob hodnotenia a riadenia rizík podľa § 20a,
- d) postup pri posudzovaní, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý,
- e) postup od zistenia neobvyklej obchodnej operácie po jej neodkladné ohlásenie finančnej spravodajskej jednotke, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí neobvyklú obchodnú operáciu posudzujú,
- f) postup pri zdržaní neobvyklej obchodnej operácie podľa § 16,
- g) postup pri uchovávaní údajov podľa § 19,
- h) určenie osoby, ktorá zabezpečuje plnenie úloh pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje priebežný styk s finančnou spravodajskou jednotkou, s uvedením jej mena, priezviska a pracovného zaradenia; ak takouto osobou nie je štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, táto osoba musí byť vedúcim zamestnancom, musí mať možnosť priamej komunikácie so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom a musí mať prístup k informáciám a dokladom, ktoré povinná osoba získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
- i) spôsob zabezpečenia ochrany zamestnanca, ktorý zisťuje neobvyklé obchodné operácie,
- j) obsah a harmonogram odbornej prípravy zamestnancov, ktorí môžu pri svojej práci prísť do styku s neobvyklou obchodnou operáciou,
- k) spôsob vykonávania kontroly dodržiavania programu a povinností vyplývajúcich z tohto zákona pre povinnú osobu.

Pri vypracovaní a aktualizácii programu, vzhľadom na neustále sa vyvíjajúce trendy rizík, je potrebné vychádzať aj z odporúčaní a metodických usmernení zverejnených:

- na webovom sídle FSJ: www.minv.sk/?financna-policia.sk,

- na webovom sídle Ministerstva financií SR: <http://www.un.org/en/sc/documents/resolutions/index.shtml>, kde je možné sledovať aj rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN,
- na webovom sídle Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR: https://www.mzv.sk/europske_zalezitosti/europske_politiky-sankcie_eu,
- na webovom sídle Národnej banky SR: <https://www.nbs.sk/sk/legislativa/vestnik-nbs>.

1. Prehľad foriem neobvyklých obchodných operácií - § 20 ods. 2 písm. a) zákona

Neobvyklá obchodná operácia (ďalej len „NOO“) je definovaná v ustanovení § 4 ods. 1 zákona, ako právny úkon alebo iný úkon, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu. Demonstratívny výpočet niektorých foriem NOO je uvedený v § 4 ods. 2 zákona. Prehľad „vlastných“ foriem NOO musí byť obligatórnou súčasťou každého programu a zároveň musí byť prispôsobený predmetom činností, na základe ktorých je povinná osoba zaradená medzi povinné osoby, tak aby formy NOO boli jasne stanovené a objektívne aplikovateľné v procese posúdenia obchodnej operácie z hľadiska jej neobvyklosti (§ 14 ods. 1 zákona).

S ohľadom na široký okruh povinných osôb zákonodarca nemohol vymedziť zákonom všetky možné NOO, ku ktorým dochádza pri výkone jednotlivých činností, na ktoré sa zákon vzťahuje. Preto uložil povinným osobám povinnosť vypracovať a aktualizovať program a stanoviť si v ňom „vlastné“ konkrétne formy NOO podľa predmetu obchodnej činnosti, ktoré sa môžu v praxi vyskytnúť. Pri stanovení konkrétnych foriem NOO preto musí povinná osoba zamerať svoju pozornosť primárne na najdôležitejšie rizikové faktory (identifikátory) podľa predmetu svojej činnosti. Formy NOO musia na jednej strane vyplývať z portfólia poskytovaných produktov/služieb a na strane druhej z typológie hrozieb, ktorým sú tieto produkty/služby vystavené. Demonstratívny výpočet foriem NOO upravený v ustanovení § 4 ods. 2 zákona obsahuje len základné, t. j. najbežnejšie formy, a preto len ich doslovný prepis do programu je pre účely posudzovania neobvyklosti obchodov nedostatočný.

2. Spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi - § 20 ods. 2 písm. b) zákona

Základné povinnosti týkajúce sa starostlivosti vo vzťahu ku klientovi sú upravené v §§ 10 až 13 a §§ 7, 8 zákona. Doslovný prepis uvedených ustanovení zákona je pre vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v praxi nedostatočný. V rámci tejto časti programu je povinná osoba okrem iného povinná jednoznačne stanoviť podmienky a postup vykonania všetkých troch druhov starostlivosti predovšetkým s ohľadom na činnosť, ktorú vykonáva **najmä z pohľadu toho, či v rámci svojej činnosti vykonáva príležitostné obchody alebo uzatvára obchodné vzťahy, prípadne vykonáva ich kombináciu.** Z uvedeného vyplýva, že pri základnej a zvýšenej starostlivosti musia byť z programu osobe, ktorá sa podľa jeho ustanovení riadi, nepochybne zrejmé nasledovné skutočnosti:

1. zákonom stanovené predpoklady na vykonanie konkrétneho druhu starostlivosti (vyplývajú zo zákona, napr. pri základnej starostlivosti ide o § 10 ods. 2 písm. a) až f) zákona),
2. rozsah príslušných druhov starostlivosti (vyplýva zo zákona, napr. pri základnej starostlivosti ide o § 10 ods. 1 písm. a) až g) zákona, pri zvýšenej starostlivosti o § 12 ods. 1 a 2 zákona),
3. kto za povinnú osobu starostlivosť vo vzťahu ku klientovi vykonáva,
4. spôsob získavania predpísaných informácií, resp. vykonávania predpísaných opatrení,
5. kde a ako zaznamenať informácie a výsledky vykonaných opatrení získané v rámci vykonania príslušného druhu starostlivosti.

Pri výkone základnej starostlivosti podľa § 10 ods. 1 písm. d) zákona FSJ odporúča využívať zoznamy sankcionovaných a politicky exponovaných osôb. V prípade zvýšenej starostlivosti je potrebné v tejto časti konkrétne uviesť aj „ďalšie opatrenia v závislosti od rizika legalizácie“ okrem úkonov základnej starostlivosti.

3. Spôsob hodnotenia a riadenia rizík podľa § 20a zákona - § 20 ods. 2 písm. c) zákona

V tejto časti programu je povinná osoba povinná stanoviť aj vlastné rizikové faktory, rozdelenie konkrétnych rizík a im zodpovedajúce kritériá tak, aby bolo možné jednotlivé riziká rozpoznať, identifikovať a vyhodnotiť, pričom je potrebné prihliadnuť aj na riziká uvedené v prílohe č. 2 zákona, ako aj na výsledky národného a nadnárodného hodnotenia rizík v danom sektore, a následne uplatniť zákonom predpísaný druh starostlivosti vo vzťahu ku klientovi. Pod pojmom riadenie rizík sa rozumie ich zníženie na prijateľnú mieru vykonaním príslušných opatrení napr. jednoznačným stanovením rizík, dôsledným vykonaním starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a preverením zistených informácií, uplatňovaním zásady poznaj svojho klienta (KYC), posudzovaním obchodov a vyžadovaním informácií o nich, ako aj ich preverením, ohlásením NOO, zdržaním NOO, resp. odmietnutím NOO. Riziká je potrebné určiť (hodnotiť) vo vzťahu k osobe (sociálny status, vek, správanie, záväzky voči tretím osobám, kriminálne aktivity, riziko korupcie, atď.), k obchodnému vzťahu, obchodu alebo finančnej operácii (predmet, hodnota, spôsob platby, obchodných partnerov, atď.). Povinná osoba pri hodnotení rizík musí prihliadnuť aspoň k takému rozsahu a druhu informácií, ktoré zaistia, že hodnotenie rizík skutočne vypovedá o reálnych rizikách legalizácie alebo financovania terorizmu spojených s činnosťou povinnej osoby.

Povinná osoba v hodnotení rizík vždy musí zohľadniť:

- povahu svojej obchodnej činnosti,
- produkty a služby, ktoré povinná osoba poskytuje a možnosti ich zneužitia na legalizáciu a financovanie terorizmu (hodnota uskutočňovaných obchodov, spôsob platby, atď.),
- riziká spojené s využitím nových technológií pri svojej obchodnej činnosti,
- riziká spojené s distribučnými kanálmi, ktoré využíva pri poskytovaní produktov a služieb a

- opatrenia, ktoré povinná osoba aplikuje pri riadení rizík legalizácie alebo financovania terorizmu.

Do hore uvedeného minimálneho obsahu hodnotenia rizík je treba včleniť taktiež faktor rizikových krajín, ktorý FSJ odporúča odpovedajúcim spôsobom zapracovať jednak do rizikových faktorov súvisiacich s typom rizikových klientov (krajina pôvodu), a jednak do transakčných znakov podozrivosti (napr. destinácia odchádzajúcej transakcie).

U každého identifikovaného rizikového faktora (či už vyplynie z typológie klienta alebo produktu, služby atď.) je potrebné starostlivo zvážiť, či reálne uplatňované opatrenia efektívne zmiernujú riziká legalizácie a financovania terorizmu. Ak tomu tak nie je, potom je nutné prijať ďalšie dodatočné opatrenia na zmiernenie týchto rizík. Konkrétne opatrenia nemožno zakladať iba na výklade právnej úpravy, ale na skutočnej znalosti uvedených rizík, ktorým je povinná osoba z povahy svojich produktov, služieb a typov klientov vystavená. Takéto opatrenia môžu ísť napr. aj nad rámec základnej starostlivosti ku klientovi (napr. vykonanie zvýšenej starostlivosti). Je potom nutné uviesť konkrétne opatrenia prijaté na zmiernenie rizík a nie len všeobecné formulácie, že napr. u rizikových klientov, produktov a pod. povinná osoba „vykoná zvýšenú frekvenciu monitoringu obchodných vzťahov“ alebo „vykoná zvýšenú starostlivosť“.

V rámci hodnotenia rizík je tiež možné identifikovať a po starostlivom uvážení aj vyhodnotiť ako nízkorizikové určité produkty alebo typy klientov zodpovedajúcich § 11 zákona a na tieto nízkorizikové situácie následne aplikovať zjednodušenú starostlivosť ku klientovi v zmysle § 11 zákona. Možnosť aplikácie uvedeného postupu je vždy potrebné dostatočne zdôvodniť. Povinná osoba má však aj v takom prípade naďalej povinnosť sledovať a prípadne revidovať úroveň rizika a zodpovedajúcich opatrení a ďalej detekovať prípadné neobvyklé obchody a ďalšie povinnosti vyplývajúce zo zákona. Nevyhnutnou súčasťou hodnotenia rizík musí byť teda dostatočné odôvodnenie zvolených rizikových kategórií priradených k jednotlivým typom klientov, produktov a pod., a to najmä ak riziko v danom prípade povinná osoba hodnotí ako nižšie a uplatňujete zjednodušenú starostlivosť ku klientovi.

Na základe hodnotenia všetkých rizík si **povinná osoba stanoví napr. AML riziko nízke, stredné, vysoké a neakceptovateľné, ku ktorému priradí príslušný druh a rozsah starostlivosti**, resp. ďalšie opatrenia povinnej osoby na riadenie rizika.

Dôsledné spracovanie hodnotenia rizík je potom predpokladom na vykonanie príslušného stupňa starostlivosti, čo predstavuje jeden z prostriedkov ktorými povinná osoba identifikované riziká riadi. Pod pojmom riadenie rizík sa primárne rozumie ich zníženie na prijateľnú mieru vykonaním preventívnych, ako aj iných opatrení. To znamená, že čím vyššie je identifikované riziko, tým „prísnejšie“ opatrenia povinná osoba voči klientovi vykoná.

Konkrétne úkony a opatrenia, ktoré pri uplatňovaní jednotlivého stupňa starostlivosti vykoná zamestnanec, resp. osoba, ktorá sa programom riadi musia byť explicitne upravené v predchádzajúcej časti programu s názvom „spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi“.

4. Postup pri posudzovaní, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý - § 20 ods. 2 písm. d) zákona

Povinnosť posudzovať, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý vyplýva povinnej osobe z ustanovenia § 14 ods. 1 zákona. **Posudzovanie neobvyklosti obchodu povinná osoba vykoná na základe jednotlivých okolností obchodu, resp. finančnej operácie a to s ohľadom na prehľad foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona a § 4 ods. 2 zákona), a následne rozhodne, či ide alebo nejde o NOO.**

V tejto časti programu je potrebné, aby bolo úplne jasné, ktoré osoby posudzujú neobvyklosť pripravovaných alebo vykonávaných obchodov v rámci povinnej osoby, ďalej čas, kedy tieto osoby predmetné posudzovanie vykonávajú, spôsob vykonávania posudzovania a aké pomôcky sa majú použiť (predovšetkým porovnanie s prehľadom foriem NOO, uplatňovaním princípu KYC, interné zoznamy klientov, resp. iné).

Rozhodnutie určenej osoby, ktorá neobvyklosť obchodu posudzovala by malo vždy obsahovať informácie o ekonomickom alebo zákonnom účele obchodu či finančnej operácie. Zároveň v prípade, ak určená osoba vyhodnotí obchod ako obvyklý, musí jej rozhodnutie obsahovať aj dostatočné odôvodnenie, t.j. uvedenie informácií a dôvodov, ktorými dospela k záveru, že nejde o NOO (§ 14 ods. 3 zákona). V opačnom prípade nemožno považovať proces takého posudzovania za hodnoverný a objektívny. Písomný záznam o posudzovaní obchodu tak musí vždy obsahovať konkrétne informácie odôvodňujúce výsledok posudzovania a musí byť odôvodnený tak, aby bolo zrejmé, aké úvahy, skutočnosti a dôvody viedli povinnú osobu ku konštatovaniu, že konkrétny obchod je obvyklý, resp. neobvyklý. Určená osoba je povinná toto rozhodnutie písomne zdokumentovať a všetky súvisiace údaje, písomné podklady a elektronickú dokumentáciu naďalej uchovávať v súlade s dobou určenou v zmysle § 19 zákona.

Ak posudzovanie, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý nie je možné vykonať na základe informácií o klientovi, ktorými povinná osoba disponuje, môže na vykonanie starostlivosti podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné doplňujúce informácie a doklady podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona. Uvedené je pritom potrebné vykonať aj na základe iných informácií, ktoré s ohľadom na riziko legalizácie alebo financovania terorizmu zistili zamestnanci povinnej osoby z dostupných informačných tokov, ako napr. z otvorených zdrojov.

V prípadoch, keď určená osoba nemôže vlastným zisťovaním dospieť k jednoznačnému záveru, že ide o NOO, na postup podľa ustanovenia § 17 zákona (t. j. ohlásenie NOO FSJ) postačí zistenie možnosti, že oznámený obchod, resp. operácia nasvedčuje tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo k financovaniu terorizmu. Uvedenému však musí vždy predchádzať vykonanie všetkých dostupných zisťovaní zo strany povinnej osoby.

5. Postup od zistenia NOO po jej neodkladné ohlásenie FSJ, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí NOO posudzujú - § 20 ods. 2 písm. e) zákona

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona NOO alebo pokus o jej vykonanie musia byť ohlásené FSJ bez zbytočného odkladu. Ide o neodkladný a neopakovateľný úkon, ktorý je povinná osoba povinná vykonať pri každom obchode, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu. Bez zbytočného odkladu znamená dobu, ktorá s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu umožní uskutočniť právo alebo povinnosť po prvý raz, t. j. je to najkratšia možná lehota v danom prípade, ktorú je potrebné posudzovať objektívne.

Hlásenie o NOO musí obsahovať údaje uvedené v ustanovení § 17 ods. 3 zákona. Naopak nesmie obsahovať údaje uvedené v § 17 ods. 4 zákona. Základnými formálnymi náležitosťami každého hlásenia NOO by malo byť poradové číslo, rok a znakový kód povinnej osoby. Po obsahovej stránke by malo každé hlásenie NOO zahŕňať dôvod neobvyklosti, informácie o podstatných okolnostiach obchodu, časový priebeh udalostí, čísla účtov, údaje o tom, kedy boli založené, kto je ich majiteľom a kto má k nim dispozičné právo, fotokópie dokladov, na ktorých základe boli účty založené, identifikačné údaje o osobách oprávnených s účtami nakladať, fotokópie uzavretých zmlúv a ďalších súvisiacich dokumentov a informácií, ako aj ďalšie informácie, ktoré môžu súvisieť s NOO a sú významné na jej ďalšie posúdenie (§ 17 ods. 3 písm. c) zákona).

Ohlásiť NOO je možné FSJ písomne, elektronickou formou alebo telefonicky (v takomto prípade je potrebné do 3 dní ohlásiť NOO aj osobne, písomne alebo elektronickou poštou). Hlásenia o NOO je vhodné podať vo forme tlačiva, ktoré je zverejnené na webovom sídle: <http://www.minv.sk/?vzory>.

Doplnenie hlásenia o NOO z vlastnej iniciatívy povinnej osoby je možné urobiť najneskôr do 30 dní od podania hlásenia o NOO. Po tejto lehote je možné doplnenie hlásenia podať len po predchádzajúcom telefonickom dohovore s FSJ. V opačnom prípade je dodatočne získané informácie a podklady potrebné FSJ ohlásiť ako nové hlásenie o NOO. V novom hlásení o NOO povinná osoba uvedie číslo hlásenia o NOO, s ktorým dodatočne získané informácie a podklady súvisia.

Za účelom dodržania uvedeného postupu je doslovný prepis § 17 zákona v programe nepostačujúci, nakoľko tento je taktiež potrebné doplniť o lehoty oznamovania a vyhodnocovania NOO, o spätnú väzbu od určenej osoby a o ďalšiu konkrétnu pracovnú činnosť tak, aby zamestnanec, ktorý vyhodnotil operáciu ako neobvyklú, mohol na základe pokynu určenej osoby po jej celkovom vyhodnotení túto vykonať, zdržať alebo odmietnuť spôsobom uvedeným v programe.

Je vhodné, aby táto časť programu obsahovala aj informácie pre zamestnancov, ktorí NOO posudzujú, o ich zodpovednosti za porušenie ich povinností uvedených v programe a takisto o zodpovednosti za porušenie právnych predpisov v oblasti ochrany pred legalizáciou - trestná zodpovednosť (§ 234 Trestného zákona).

V neposlednom rade je v tejto časti programu taktiež potrebné uviesť aj kontaktné údaje FSJ:

Prezídium Policajného zboru
finančná spravodajská jednotka
Pribinova 2, 812 72 Bratislava
Tel: 09610 51402
Fax: 09610 59047
e-mail: sjfpnoo@minv.sk

6. Postup pri zdržaní NOO podľa § 16 zákona - § 20 ods. 2 písm. f) zákona

Pre správnu aplikáciu zákona, ako aj vzhľadom na bezodkladné plnenie ohlasovacej povinnosti v podmienkach povinnej osoby **je potrebné v tejto časti programu presne vymedziť, akým spôsobom sa vykoná zdržanie NOO a či o zdržaní NOO rozhoduje zamestnanec povinnej osoby alebo určená osoba, resp. či o zdržaní NOO informuje FSJ zamestnanec povinnej osoby alebo určená osoba, ktorá zabezpečuje priebežný styk so FSJ.** Tento postup musí byť v podmienkach povinnej osoby tiež adresný a zrozumiteľný pre všetkých zamestnancov povinnej osoby, ktorých sa inštitút zdržania NOO týka. Vždy sa pritom zohľadňujú prevádzkové a technické možnosti, ako aj okamih, kedy bola, resp. mala byť obchodná operácia posúdená ako neobvyklá (napr. obchod klienta posúdený v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta už zdržať nemožno).

7. Postup pri uchovávaní údajov podľa § 19 zákona - § 20 ods. 2 písm. g), zákona

Predmetná povinnosť povinných osôb spracúvať a uchovávať požadované údaje je zakotvená v ustanovení § 19 zákona. **Podľa § 19 ods. 2 zákona je povinná osoba povinná uchovávať počas piatich rokov**

- a) od skončenia zmluvného vzťahu s klientom údaje a písomné doklady získané podľa § 10, § 11, § 12 a 14,**
- b) od vykonania obchodu všetky údaje a písomné doklady o ňom.**

Podľa § 19 ods. 3 je povinná osoba povinná uchovávať údaje a písomné doklady podľa odseku 2 aj dlhšie ako päť rokov, ak o to písomne požiada finančná spravodajská jednotka; finančná spravodajská jednotka v žiadosti uvedie lehotu, ktorá nesmie presiahnuť ďalších päť rokov, a rozsah uchovávaní údajov a písomných dokladov.

Základom tejto časti programu je povinnosť nachádzajúca sa v ustanovení § 19 zákona. Povinná osoba uchováva vždy údaje o identifikácii a overovaní identifikácie klientov, o PEP (§ 6 zákona), o KÚV (§ 6a zákona), záznamy o obchodoch a fin. operáciách, vrátane fotokópií relevantných dokladov a záznamy obsahujúce informácie o možných NOO. Taktiež sú podstatné nasledovné údaje: kópie dokladov predložených na identifikáciu, ak boli zhotovované, údaj o tom, kto a kedy vykonal prvú identifikáciu klienta, informácie a kópie dokumentov získané v rámci starostlivosti ku klientovi, záznamy o všetkých krokoch uskutočnených v rámci identifikácie a starostlivosti ku klientovi, vrátane informácií o

prípadných ťažkostiach súvisiacich s týmito krokmi, záznamy o postupe pri posúdení a stanovení rizikového profilu klienta, vrátane voľby zodpovedajúcich s podaním hlásenia o neobvyklej obchodnej operácii a v prípade zastupovania originál alebo overenú kópiu plnej moci alebo rozhodnutie súdu o vymenovaní opatrovníka.

Dôležité je v tomto prípade aj stanoviť spôsob uloženia hore uvedených údajov tak, aby nemohlo dôjsť k znehodnoteniu uložených informácií a aby bola zaistená ich „čitateľnosť“. Informácie je vhodné uchovávať takým spôsobom, aby bolo možné plniť povinnosť stanovenú v § 30 zákona.

8. Určenie osoby, ktorá je zodpovedná za ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu a zabezpečuje ohlasovanie NOO a priebežný styk s FSJ - § 20 ods. 2 písm. h) zákona

V tejto časti programu je potrebné uviesť **meno, priezvisko a pracovné zaradenie konkrétnej zodpovednej osoby**, ak takouto osobou nie je štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu. Táto osoba musí byť vedúcim zamestnancom, musí mať možnosť priamej komunikácie so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom, a taktiež musí mať prístup k informáciám a dokladom, ktoré povinná osoba získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi. Je potrebné sa zaoberať možnosťou zastupiteľnosti určenej osoby.

9. Spôsob zabezpečenia ochrany zamestnanca, ktorý zisťuje NOO - § 20 ods. 2 písm. i) zákona

Táto časť programu musí v sebe obsahovať minimálne povinnosti vyplývajúce pre povinnú osobu z **ustanovenia § 17 ods. 4 zákona**, že hlásenie o neobvyklej obchodnej operácii nesmie obsahovať údaje o zamestnancovi, ktorý zistil neobvyklú obchodnú operáciu, ako **aj z ustanovenia § 35 ods. 1 zákona**, že povinná osoba, ani jej zamestnanec a osoba, ktorá pre povinnú osobu koná na základe iného zmluvného vzťahu, nezodpovedajú za škodu, ktorá vznikla ohlásením neobvyklej obchodnej operácie alebo jej zdržaním, ak pritom postupovali dobromyseľne. V pochybnostiach platí, že povinná osoba, jej zamestnanec alebo osoba, ktorá pre povinnú osobu koná na základe iného zmluvného vzťahu, pri ohlasovaní neobvyklej obchodnej operácie alebo pri jej zdržaní postupovali dobromyseľne.

10. Obsah a harmonogram odbornej prípravy zamestnancov, ktorí môžu prísť pri svojej práci do styku s NOO - § 20 ods. 2 písm. j) zákona

Plán vzdelávania by mal byť súčasťou programu, pričom by mal obsahovať základnú osnovu, periodicitu a obsah odbornej prípravy zamestnancov, najmä ustanovenia príslušných zákonov, vnútorné predpisy, analýzu obsahu a súvislostí najčastejšie sa vyskytujúcich druhov „interných hlásení“ o NOO, atď. Odborná príprava zamestnancov zahŕňa predovšetkým oboznámenie sa so zákonom, s programom, poznatkami

vyplývajúcimi z činnosti povinnej osoby, FSJ, prípadne dohliadajúceho orgánu. Odborná príprava zamestnancov by mala okrem teórie taktiež zahŕňať aj jej reálne využitie v praxi. Jej obligatórnou súčasťou by tak malo byť minimálne zisťovanie a posudzovanie NOO v zmysle § 14 zákona, ktorého by obsahovalo ucelený postup v praxi, získavanie údajov a ich následné hodnotenie. Je potrebné určiť vhodnú frekvenciu vzdelávania (najmenej 1x ročne a vždy pred zaradením zamestnanca do pracovného procesu v súlade s § 20 ods. 3 zákona, resp. po prijatí zmien programu). Záznamy o odbornej príprave zamestnancov je povinná osoba povinná predložiť FSJ pri kontrole.

11. Spôsob vykonávania kontroly dodržiavania programu a povinností vyplývajúcich zo zákona pre povinnú osobu - § 20 ods. 2 písm. k) zákona

V tejto časti si povinná osoba určí vlastný mechanizmus kontroly dodržiavania zákona a opatrení podľa programu. Táto časť by mala obsahovať **určenie subjektu, ktorý kontrolu v rámci povinnej osoby vykoná** (určenie kontrolných zodpovedností na všetkých stupňoch riadenia), čo bude **predmetom kontroly** (spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, zabezpečenia aktuálnosti získaných informácií, posudzovania obchodov, monitorovania klientov, hodnotenia a riadenia rizík, postupu posudzovania NOO, atď.) a jej **periodicitu**. V žiadnom prípade sa nejedná o oprávnenie FSJ na výkon kontroly povinnej osoby.

Záver

Ako už bolo uvedené v úvode tohto usmernenia, práve program vlastnej činnosti povinnej osoby, by mal pre každú povinnú osobu predstavovať esenciálne spojenie medzi zákonom a z neho vyplývajúcich povinností s prihliadnutím na zvláštnosti predmetu činnosti každej povinnej osoby. Práve dôsledné plnenie zákonných povinností zo strany povinných osôb, je prostriedkom na dosiahnutie účelu zákona, ktorým je predchádzať legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu.

V prípade, ak povinná osoba svoje povinnosti vyplývajúce jej zo zákona neplní alebo poruší, dopúšťa sa svojím konaním, resp. opomenutím konania iného správneho deliktu, za ktorý zákon v ustanovení § 33, § 33a a 34 umožňuje FSJ uložiť povinnej osobe rôzne sankcie, či už vo forme peňažnej pokuty, povinnosti zdržať sa protiprávneho konania alebo odstrániť zistené nedostatky, sankcie zverejnenia právoplatného rozhodnutia o uložení sankcie za správny delikt, ako aj podať podnet príslušnému orgánu na odobratie oprávnenia na podnikateľskú alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť.

Záverom treba uviesť, že len samotný prepis jednotlivých častí tohto usmernenia do programu v žiadnom prípade nepostačuje na splnenie povinností uvedených v ustanovení § 20 ods. 1 a 2 zákona. Program musí byť vždy prispôsobený na mieru každej povinnej osobe, a to s ohľadom na jej organizačnú štruktúru, veľkosť, podmienky, a v neposlednom rade predmetu podnikania povinnej osoby ako aj prakticky vykonávanú činnosť.